

"समय अपरिहार्य छ" - यो सत्य हो जुन हामी प्रायः किताबहरूमा पढ्छौं, चलचित्रहरूमा सुन्छौं, र हाम्रो वरिपरि माफ नगर्ने तरिकामा खेलिरहेको देख्छौं। यो महान अधीनस्थ हो, जसलाई परिवर्तनको आक्रमणमा अपराजित भनी वर्णन गरिएको छ, जसले सबै चीजहरूलाई असह्य अन्त्यमा ल्याउँछ।

कहिलेकाहीँ, तथापि, हामीले भेट्ने ठाउँहरू छन् जुन यस सत्यलाई अवहेलना गर्दछ जस्तो देखिन्छ, जुन समयको अपरिहार्य छालहरूको सामना गर्न जारी रहन्छ, धेरै पुस्ताहरूको आँखाको लागि एक भन्दा बढी युगमा प्रकट हुन्छ।

नेपालको धनुषा जिल्लामा, हिन्दूहरूले यस्तो ठाउँ भेट्नु सक्छ भन्ने विश्वास गर्छन्, आज देशको मधेश प्रदेशको राजधानी भनेर चिनिने सहर जनकपुर, तर कुनै समय मिथिला नामक महान् र प्राचीन राज्यको राजधानी थियो।

उत्तरमा हिमालय, पूर्वमा कोशी नदी, दक्षिणमा गंगा र पश्चिममा गण्डकी नदीले घेरिएको मिथिलामा हिन्दू ग्रन्थहरूमा उल्लेख भएअनुसार वैदेही वंशको शासन थियो, जसमध्ये राजाहरू थिए। जनक उपाधि राखे, त्यसैले राजधानीको नाम जनकपुर हो।

रिचर्ड बर्घार्टले आफ्नो 1978 को जनकपुर निबन्ध द डिसपियरेन्स एन्ड रिपियरेन्समा उल्लेख गरे अनुसार, यस वंशको 23 औं पुस्तामा, मिथिला ठूलो खडेरीले ग्रस्त भएको थियो, र त्यस समयका जनक, राजा सीरध्वज, इन्द्रको आशीर्वाद प्राप्त गर्न आतुर थिए। वर्षासँग जोडिएको देवताले उनको सम्मानमा ठूलो बलिदान गर्ने निर्णय गरे।

यो यो महान बलिदानको प्रक्रियामा थियो, जब सीरध्वजले सुनको हलोलो माटो पल्टाए, कि केहि चमत्कार भयो: त्यहाँ, घाँटीमा सुतिरहेको, उनले एक सुन्दर बालिका भेटाए। तुरुन्तै स्नेहले जितेर, उनले उनलाई उठाए, उनको घर लगे, उनको नाम राखे, र उनको छोरी बनाए, उनलाई राज्यको राजकुमारीको रूपमा हुर्काए।

हिन्दू महाकाव्य रामायणका सबै विवरणहरूसँग परिचित नभएकाहरूका लागि यो राजकुमारी अरू कोही नभई महाकाव्यकी देवी सीता थिइन्। एउटा लामो कथा छोटकरीमा भन्नुपर्दा सीता उमेर पुगेपछि जनकपुरमा उनको विवाह विष्णुको दैवी अवतार रामसँग भएको थियो।

पछि, रामलाई अयोध्याको आफ्नो घरबाट निर्वासित गरिसकेपछि विन्ध्य पर्वतको जङ्गलमा बस्दै गर्दा, जहाँ उनले सिंहासन पाउने भनिएको थियो, सीतालाई उनको सुन्दरताले प्रलय भएको शक्तिशाली रावणद्वारा अपहरण गरियो।

अवश्य पनि, रामले आफ्ना भाइ लक्ष्मण, शक्तिशाली हनुमान र वानरहरूको सेना (बुद्धिमान वनवासी हनुमानको जाति) को सहयोगमा रावणलाई भेटाए र युद्धमा पराजित गरे। सीतालाई बचाएर, दम्पती अयोध्या फर्के, जहाँ त्यहाँका नागरिकहरूले रामलाई खुल्ला हातले स्वागत गरे, किनकि उनले विजयी रूपमा राजाको रूपमा आफ्नो उचित स्थान लिए।

जनकपुरको लागि, हिन्दू ग्रन्थहरू भन्छन् कि यो धेरै वर्ष पछि वैदेही राजाहरूले शासन गरिरह्यो, जब एक महान युद्ध (आज भारतको दोस्रो महाकाव्य, महाभारतको पराकाष्ठा भनेर चिनिन्छ) राजवंशको अन्त्य भयो।

विपक्षी सेनाले ध्वस्त पारेर सहरका अवशेषहरू जङ्गलमा डुबेका थिए, सीताको जन्मस्थल संसारको आँखाबाट हराएपछि, धेरैको मनमा पुरानो विगतको काल्पनिक अस्पष्टताबाहेक अरु केही थिएन।

स्वाभाविक रूपमा, यस्तो अस्पष्टता टिक्न नियत थिएन, किनकि 16 औं र 17 औं शताब्दीमा, जब राम पूजाको अभ्यास गंगा बेसिनमा फैलिएको थियो, त्यसैले उहाँको प्रिय मनोरञ्जनहरूसँग जोडिएका विभिन्न पवित्र स्थलहरू पत्ता लगाउने इच्छा थियो।

अनि केही समयको लागि यो इच्छा तृप्त भएको जस्तो देखिन्थ्यो, किनकि यी धेरै ठाउँहरू, जस्तै अयोध्या (रामको जन्मस्थल), र चित्रकुट (जहाँ उनले, लक्ष्मण र सीताले आफ्नो 12 वर्षको वनवास बिताए) वास्तवमै भेटिए र साइटहरूको रूपमा स्थापित भए। तीर्थयात्रा को।

तैपनि, वर्षौं बिट्टै जाँदा, र जनकपुरको स्थान रहस्यमै रह्यो, राम र सीताका भक्तहरूमाथि भाग्यले क्रूर चाल खेल्न थालेको थियो, उनीहरूलाई सबैभन्दा प्यारो आध्यात्मिक मन्दिरबाट वञ्चित गर्दै।

यो अन्ततः स्पष्ट भयो, तथापि, भाग्यले मात्र आफ्नो समय लिइरहेको थियो, सही मानिसहरूको साथ आउनको लागि पर्खिरहेको थियो, जसको भक्ति चाहना यति शक्तिशाली थियो, कि राम र सीताले मद्दत गर्न सकेनन्, र सबैभन्दा असाधारण तरिकामा।

विभिन्न बर्ड र पण्डितहरूको मौखिक गवाही अनुसार यस प्रतिदान प्राप्त गर्ने पहिलो दुई भक्तहरू चतुर्भुज गिरी र सुरकिशोर नामका तपस्वीहरू थिए, जुन दुबै जनकपुरको प्राचीन स्थानमा लगभग 18 औं शताब्दीको पालोमा आइपुगेका थिए। ।

गिरीको मामलामा, यो भनिन्छ कि उसले यस क्षेत्रको उजाड स्थानमा एकान्त ठाउँ खोज्न उत्तरी मिथिलाको यात्रा गरेको थियो ताकि उसले आफ्नो मन, शरीर र वाणीलाई थप अनुशासित गरेर राम र सीताप्रतिको भक्तिलाई अझ गहिरो बनाउन सकियोस्।

एक दिन पुरानो बरगदको रुखमुनि सुत्न यात्राको क्रममा विश्राम लिँदै गर्दा रामले उनलाई सपनामा देखाए ।

रामले भने, “तिमी अहिले जहाँ सुतिरहेका छौ, त्यो भूमि जुनमा कुनै समय पुरानो जनकपुर सहर थियो... सीतासँग विवाह गरेर अयोध्या जानुअघि मैले मेरो ससुरालाई आफ्नो चार वटा मूर्ति दिएँ । हाम्रो बिछोडको पीडा कम गर्न मद्दत गर्नको लागि उहाँले तिनीहरूलाई हेर्न सक्नुहुन्छ।